

15
Փարա

ՕՐԱԹԵՐԹ

15
Փարա

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, տարեկան գինն է Չորսուց և ցատառաց համար 7 արծաթ մեծիտ կանխիկ: Գաւառական օրա-տարաբեան ծախքը մեր վրայ է: Վեցամսեայ և եռամսեայ բաժա-նարդ ալ կը նդուռուին:

Լրագրոյս վերաբեական գիր կամ նամակ պէտք է ուղղել առ Տէր-Խմբ-] գիր թիզա փաղտ խան Բ. 14: Խմբագրութեան ուղղեալ գիր եւ տրուիք: Ծանուցման առոյց մեկ ամսամի համար 3 դրոշ է: Եւսկի տն գամի համար սակարկութիւն կըլլայ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԻՄ ՄՏԱՄՈՒԹԻՒՆՔ
ՃԻՁ.

ԼԲԵԱԼ ՀԱՆՃԱՐ

(Շարունակութիւն և վերջ)

«Գրքերու նկատմամբ ունեցած անշէջ ծարաւս զիս կայրէ ու կը տալորէ, և անգործ կեանք, անտանելի չքաւորութիւն իմ և միամօր՝ զաւակիս ապագային ցաւալի անստուգութիւն, իբրեւ երկաթի մամուլ մը իմ կենդանութիւնն ու կորսվը կը մղեն: Չը գիտեմ թէ մինչև ե՞րբ պիտի շարունակէ այս վիճակ, որ կեանքն ինձ մահու շափ կը դառնացնէ: Ես թէպէտեւ ապիկար, թէպէտեւ փորձանաց յորձանապայտ հեղեղներէն դիր և տար, յաջողած եմ մինչև Պօլիս եւ կամ տաններս երկնից շնորհիւ և ինքնօգնութեան զօրութեամբ իմ ձեռաց վտանակովը ապրիլ և թերեւ և այլոց կարիքներուն օժանդակել: քանզի տղայ հասակէս, այլոց բռն չը լինելոյ և այլոց կարօտութեան օժանդակելոյ սկզբունքներէն անեալ էր հոգիս: Այսօր տարիս կէսէ հետէ, ըստ աչս դատաստանու դատուած և կանխակալ պաշարման մը զոհ գնացած, յանգործութենէ հալ և մաշ կը լինիմ: Անաչառ քննութենէ մ'ետք, որ անհրաժեշտ է և զոր պիտի պահանջեմ ուստի որ անկ է, աջակցի ինձ ազգիս գրագէտ մասը, և հայկաբանութեան ազգային պատմութեան և բարոյականի դատախօսութեան պաշտօնով զետեղուիմ դպրոցի մը մէջ կամ առատագութ կարող ազգայնոյ մը առն, որ առան յայտնի պիտի տեսնուի շնորհիւ Առտուոյ, թէ՛ աչացս պակասութիւնը ոչ թէ արհամարհանք, այլ պատկառանք կազդէ, յիմ աշակերտս, և թէ Առտուած կարող է և կուզէ ինչպէս որ տասն և վեց տարիներ ուզած է, ապիկար կուրի մը ձեռք մտաց աչքերը բանալ: Ո՞րքա՞նք թերեւ աւիթ ունենամ իմ պարագայ ժամերուս մէջ գրաւոր երկոց կամ թարգմանութեանց պարագելով, երաժշտութեան թերի տաղանդս մշակելով, կամ այլ կենցաղագուս գիտութեան մը որտեւանդն ըզձիւ զբաղելով և ստանալով, պատուաւոր ապրուստի նոր աղբիւրներ գտնել և այնու, ոչ միայն անգործութեան պատուէն եղող սոսքեւ:

պաւ վհատութենէն ազատիմ, այլ և թերեւ օժանդակեմ ըստ կարի՝ ամենտիրելի ազգիս, որոյ բարդաւաճման բաղձանօք անդրոտին ի տղայ տիոցս հալ ու մաշ կը լինիմ»:

Այս արտագրաւ տողերն որ մաքուր և ճիշտն սոսմունին, սքանչելի են արդարեւ երբ կուրի մը գրչին արգիւնք են և այժմ Հայոց մէջ չի կայ կայր մը որ կէօղիւրեանի պէս գիտնայ խօսի գրէ Հայոց լեզուն, փրաններէն հասկանայ և բաւական լաւ թարգմանէ և այս՝ վեց տմեայ եղած միջոցին դժբաղդաբար աչաց լոյսը կորոնցներէ յետոյ ուսած ըլլալով, հեռեւոր կէօղիւրեան պատուելի մէկհատիկ կայրն է մեր ազգին մէջ և կարող է շատ մը բաց աչօք կայրերու դատախօսել:

Թագէտս պատուելի ինչպէս որ վերելք անաչառ քննութիւն կը պահանջէր, անցուց անցեալ շաբթու: Կեդրոնական վարչութեան Ուսում խորհուրդը փառաւոր վկայագիր մը տուաւ նմա որը աւագիկ պատճէնը:

«Խորհուրդս անձամբ վերահասու լինելով աչազուրկ Թագէտս կէօղիւրեան պատուելւոյն Հայ լեզուի ու գրականութեան, Ազգ. Պատմութեան, Կրօնագիտութեան և բարոյագիտութեան մէջ ունեցած քաջափորձ հմտութեան, տեղեկանալով միանգամայն այն գովելի արդեանց, զոր յաւալ բերած է իւր հայրենի երկրին մէջ իւր երկար ժամանակեայ կրթական ծառայութեամբը, և իւր բացասութիւններէն իսկ համոզուելով, լինիլ իւր դատախօսութեանց արգիւնաւորման և դատարանի բարեկարգութեան, խղճի մօտ կը վկայէ թէ, Թագէտս կէօղիւրեան պատուելին կարող է վերոյիշեալ նէթոց մօտին դատախօսել յաջողութեամբ, ազգային վարժարանաց մէջ և մասնաւորաց տուններն և կը յանձնարարէ զայն ազգային դպրոցաց հոգաբարձութեանց և բարոյ ուսումնասէր ազգայնոց, աներկբայ լինելով որ յիշեալ քաջահմուտ պատուելին կարող է պատիւ բերել Խորհրդոյս յանձնարարութեան, և տակաւին արգիւնաւոր ծառայութեամբ օգտակար լինիլ Հայ մանկուայն մասւոր և բարոյական կրթութեան»:

Սոյն վկայագիրը զոր ստորագրած են տեարք Ռ. Պէրպէրեան և Մ. Չերազ

երկու գնահատելի գրագէտներ՝ առաւգիւ պատիւ և փառք կը բերեն մեր տաւրաղդ պատուելւոյն և մխիթարութիւն իւր թշուառ կենաց:

Ուստի ջերմագէս կը յանձնարարեմք ազգային դպրոցաց հոգաբարձութեանց և ուսումնասէր ազգայնոց օրպէս զի իրենց վարժարաններուն կամ տուններուն մէջ գործածելով կէօղիւրեան պատուելի օգտակար ըլլալ թէ իրենց և թէ իւր անձին:

Բայց մինչև որ Հոգաբարձութիւնք և կամ ձեռնհաս ազգայնք զայն իրենց դպրոցաց կամ տուններուն մէջ զետեղեն, մեք այժմէն կը յանձնարարեմք ամեն կարող ազգայնոց մանաւանդ մեր Սեբաստացի տիրելի եղբարց օրպէս զի կէօղիւրեանի թարգմանած և հրատարակած Ֆէնէլոնի Առակներէն մէկ մէկ հառգեն, որով թէ իրենք օգտակար գիրք մ'ունեցած և թէ մասնաւորագէտ խրատաւոր և մխիթարած կըլլան չլքեալ հանճարը:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Ազգային Ժողովը երէկ Ղալաթիս նիստըրաւ ընդ առժամեայ նախագահութեամբ Գեր. Տ. Սիմէոն Արքեպիսկոպոսի և Առնեպատութեամբ Մեծ. Յ. Թիրեաքեան էֆ. ի:

Իններորդ նիստի առեկնագրութեան վրայ ինչ ինչ դիտողութիւններ ըլլալէ և առեկնագրութիւնը վաւերացուելէ վերջը Մայր դիւանին կողմանէ տեղեկագիր մը ներկայացաւ որ Այվադեան Արքեպիսկոպոսի երեսփոխանութեանը կը վերաբերէր: Ասկէ առաջ Ազգ. Ժողովոյ մէջ հարցում եղած ըլլալով թէ թուրքօ-ուսումական պատերազմէն ի վեր Կարա Օսմանեան կայսրութենէն անջատուած է, հեռեւոր իրաւունք չունի Ազգ. Ժողովոյ մէջ երեսփոխանական աթոռ ունենալու, այն հարցումը Մայր դիւանի յանձնուած էր ի քննութիւն:

Մայր դիւանի տեղեկագիրը ազգային Ժողովոյ 1879ի բացման մէկ օրօշումը յիշեցնելով, այն էր «Կարօն երեսփոխանութիւնը ջնջել և Բաբերդը նորա տեղ անցընել», կեղբակցներ թէ Արք. Այվադեան էֆ. նոյն հետոյն դադարեալ էր երեսփոխանական աթոռ ունենալէ Ազգ. Ժողովոյ մէջ. սակայն անշուշտ թիւրիմացութեան մը պատճառաւ Այվադ-

եան էֆ. մինչև ցարդ իւր երեսփոխանական պաշտօնը շարունակած էր : Ուստի կառավարկէր Ազգ. ժողովոյ վերայից եւլ որոշման գործադրութիւնը արժանեալ :

Լրագրոյո Տնօրէն-Խմբագիրը պահ մը ընդունելով Այլազեան էֆ.ի մասին Ազգային ժողովոյ տուած որոշումը, դիտել տուաւ թէ քանի որ Այլազեան էֆէնտի երեք տարիէ ի վեր իւր երեսփոխանական պաշտօնը շարունակած է, իբրև երեսփոխան գործած և խօսած է և դիւանէն հրաւիրագրեր ընդունած է և մինչև իսկ այսօր իբրև երեսփոխան ասորագրած է ներկայութեան տամարին մէջ, բանավարութիւնը կը պահանջէ Այլազեան էֆէնտին իբր երեսփոխան ճանչել մինչև այն վայրկեան : Եւ առաջարկեց այս խնդրը իբր յարակից վերջին առաքելական գործոյն, վերապահել կրթական առաքելութեան խնդրոյն հետ որ քիչ մը վերջը պիտի ներկայանար ժողովոյն, լուծելու համար :

Ժողովը սոյն առաջարկութիւնն ընդունեց և անմիջապէս անցաւ կրթական առաքելութեան խնդրոյն :

Նախ Ազգ. վարչութեան Գաղ. ժողովոյ մէկ նամակը կարգացուցեալ որ Ուսումնական Խորհրդոյ տեղեկագրին վրայ Այլազեան էֆ.ի վերջին շահատակութեան գործը քննելով անոր յանցաւոր ըլլալը կը վճռէր և նորա պատժոյն տնօրինութիւնը իբրև ազգային երեսփոխան Ազգային ժողովոյ կը յանձնէր :

Այնուհետև կարգացուցեալ Պատրիարքական Գեր. ֆոնանորդին կողմանէ առ Ազգ. ժողովն մատուցեալ պաշտօնագիր մը, որ ներքին գործոց Բարձր. նախարարին կողմանէ ազգ. Պատրիարքարան ուղղեալ գիր մը կը հաղորդէր Այլազեան Աբրահամի խնդրոյ մասին, և Ազգային ժողովոյ անօրէնութիւնը կը խնդրէր հարկ եղած պատասխանը դրեալու համար :

Բարձր. նախարարին կողմանէ Ազգ. Պատրիարքարան ուղղեալ պաշտօնագիրը Հայրենիք լրագրի մէկ յօդուածէն զոր Տիգրիսի Մշակ լրագրէն արտատպած էր, տեղեկանալով թէ՛ Այլազեան մայրաքաղաքէն 28 պատանի էջմիածին տարած և զանաք անպաշտպան թողլով Պօլիս փախած էր, այս մասին պաշտօնապէս բացատրութիւն կը պահանջէր ազգային Պատրիարքարանէն :

Յետոյ կարգացուցեալ Այլազեանի բողոքագիրը ընդգէտ Գաղ. ժողովոյ որոշման, որ առանց փաստի և ապացոյցի լոկ բացառութիւններէ կը բաղկանար :

Ժողովը մէկ ժամէ աւելի այս խնդրոյն վրայ վիճաբանելէ վերջը որոշեց գրել ազգային վարչութեան որ Ազգ. ժողովը Այլազեանի խնդրը իւր ձեռքն հառութեան ներքև նկատելով, խնդրը ազգ. վարչութեան կը վերադարձնէ. իսկ Այլազեանի երեսփոխանական պաշտաման խնդրոյն համար ընդունեց Մայր դիւանի տեղեկագիրը և Այլազեան էֆ. երեսփոխանութենէ դադարեալ հաշուեց :

Յետ այնորիկ ազգային երեսփոխան Ա. Սուրենեան էֆ.ի կողմանէ հարցում մը ներկայացուելով ժողովին որ հանգուցեալ Մեակեանի ժառանգական խնդրոյն մէջ նախորդ Տնտեսական Խորհրդական Գաբրիէլի Մէլիքեան էֆ.ի օրով բարձր պաշտօնէի մը քանի մը հարիւր ոսկի կաշառք կերած ըլլալու տարատախութիւն մը կը պարունակէր, ազգային վարչութեան յղուեցաւ ի քննութիւն :

Ազգ. երեսփոխան Ալիքսանեան Մատ. թէոս էֆ.ի կողմանէ հարցում մ'ըլլալով ժողովին տեղեկանալու համար թէ Երուսաղէմի պարտուց վճարման համար տարեկան երեք դահեկանի տուրքը զինուորական տրոց հետ գանձելու համար, ազգային վարչութենէն տրուած որոշումը ստոյգ է թէ ոչ, ազգային վարչութեան յղուեցաւ ի բացատրութիւն :

Իփէքճեան Համբարձում էֆ. առ Ս. Պատրիարք Հայրն նամակ մը ուղղած ըլլալով, որով իւր երեսփոխանական իրաւանց վրայ կը պնդէր, ժողովը նկատողութեան առնելով որոշեց յանձնախումբ մը կարգել քննելու և տեղեկանալու համար թէ Իփէքճեան էֆ.ի առ դիւանն ուղղած գիրը ինչ պատճառաւ և ինչ պարագայի մէջ չէր ժամանած. և թէ այս զանցաւորութիւնը մոռացութեան արգիւնք էր թէ ո՛ր և է նպատակի մը :

Սոյն յանձնախումբին անդամ ընտրուեցան

Յովհաննէս վրդ. Արշարունի

Ռէթեոս էֆ. Պէրպէրեան

Մինաս էֆ. Չերազ :

Այնուհետև Ազգ. ժողովոյ Ելեմից յանձնախումբին հաշուեցոյցը ներկայացուելով ժողովին, որ ի վերջոյ իւր հրաժարականը կը մատուցանէր, ժողովը լրագրոյո Տնօրէն խմբագրին առաջարկութեամբ որոշեց հաշուեցոյցը Համարակալութեան դիւանին յղել ի նախաքննութիւն. իսկ նորա հրաժարականը չընդունելի զի պարտաւոր էր իւր պաշտօնը շարունակել մինչև յառաջիկայ մա. յիս ասհմանդրական տարին : Սակայն Ելեմից յանձնախումբը իւր պաշտօնին շարունակութեանը արգելք ցցունելով այն նիւթական դժուարութիւնները որոնց հանդիպած էր Ազգ. ժողովոյ տը. պագրական գործերը հոգալու համար, յանձնարարութիւն եղաւ ատենապետ էֆէնտիին որ այս մասին վարչութեան հետ բանակցելով հարկ եղած տնօրէնութիւնն ընէ :

Ժողովը Օրակարգին անցնելով, օրակարգին մէջ նշանակեալ երկու խնդիրները որք են ընտրութիւն Ա. Ատենապետի և Ելեմից Յանձնախումբի, յետաձգել որոշեց նկատելով որ յառաջիկայ Սահմանադրական տարին մօտալուտ է և նոր ընտրութիւն ընելը զրէթէ ապարդիւն :

Այս միջոցին Մ. Չերազ էֆէնտի խօսք առնելով էջմիածնի կաթողիկոսական խնդրոյն վրայ խօսեցաւ և հրաւիրեց Ազգ. ժողովը որ այս խնդրոյն վիճաբանութեանը ի մօտոյ ձեռնարկէ, զայն յառաջիկային համար Օրակարգն անցնելով :

Լրագրոյո Տնօրէն Խմբագիրը Մ. Չերազ էֆ.ի ձայնակցեցաւ, և օսական դիտել տուաւ որ այս կարևոր խնդրոյն վրայ վիճաբանելէ առաջ հարկ է վարչութեան նէն տեղեկանալ թէ էջմիածնի Կաթողիկոսի մէջ վիճակի մէջ կը գտնուի այժմ. թէ կաթողիկոսական ընտրութեան համար Ռուսաց Չարէն սահմանեալ պայմանաժամը լըրը լրագրիք հրատարակեցին, ստոյգ է. և թէ էջմիածնի Կաթողիկոսն նկատմամբ հրատարակեալ ցաւալի առդեկութիւնը ստոյգ են :

Այս պահուն ազգային երեսփոխան Նորատուկեան Գաբրիէլ էֆ.ի կողմանէ հետևեալ առաջարկութիւնը ներկայացուցեալ.

«Ազգ. լրագրաց մէջ կը տեսնեմք թէ էջմիածնայ Ս. Սինօդը նոր կաթողիկոսի ընտրութեան համար 1884 մայիս 27 թուականն որոշած է :

«Եթէ այս մասին Ազգ. վարչութեան պաշտօնական տեղեկութիւն մը հասած է Ս. Սինօդէն, կառավարկեմ պատասխանել որ Տաճկաստանի Հայոց համար փափագելի է փութացնել ընտրութիւնն և կատարել զայն ներկայ տարւոյն մէջ :

«Իսկ եթէ տակաւին Պատրիարքարանն անտեղեկ է Ս. Սինօդի ընելիք կամ ըրած որոշման, յայնժամ կառավարկեմ որ Ազգ. ժողովէն ստիպողաբար յանձնարարուի վարչութեան հետադրու առդեկութիւն պահանջել, և յանձնարարել ընտրութեան թուականին փութացումը :

Ժողովը սոյն առաջարկութիւնը ընդունելով վարչութեան յղեց յառաջիկայ նիստին բացատրութիւն տալու պայմանաւ :

Դիւանը ժողովին ծանուցանելով թէ	
Յակօբ էֆ. Նորատուկեան	
Պետրոս » Միսաքեան	
Յովհաննէս » Ազնուօր	
Նշան » Պօլաճեան	

յորորդ բացակայութիւն ունեցած են, ժողովը ըստ օրինի զանոնք հրաժարեալ համարեցաւ :

Ատենան փակուեցաւ ժամը 40ին քառօրդ մնացած :

Հետևեալ պատմական կարևոր դէպքը Աւետարեւելն կը քաղեմք :

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐՁԻՆ ԽՆԴԻՐԸ

Լընտըն Թայմզ լրագիրն իւր փետր. 11/23 թուոյն մէջ հրատարակած է այս նիւթոյն վրայ խմբագրական յօդուած մը, որոյ իմաստը կը համառօտենք այսպէս :

Այս խնդրին մեր միտքը կը բերէ այն ժամանակն երբ Լիբանանի և Դամասկոսի կոտորածները շատ խորին սպաւառութիւն ըրին եւրոպացւոց մօտց վրայ : Լիբանանի Գրիստանեայք են մեծաւ մասամբ Մարոնիք : Աոնք են սերունդ նեոտորականաց և Միակաւանդանաց՝ զորո Օրդոտօքս եկեղեցին դարեր առաջ հալածեց և օտիպեց փախչիլ Լիբանան հոն ապաստանարան գտնելու : Հոն հաստատուեցան առոնք, և ապա դաշնակից եղան յաշակրաց : Տրիւզիք որ տեսակ մը մահմետականութիւն կը դաւանին,

յետոյ եկան և հաստատուեցան Լիբա-
նանի լիբանց մէջ: Մարոնիք են ոչ պա-
տերազմող և ոչ լուսամիտ, սակայն Տը-
րիւզիք զինւորական մարդիկ են, և թէև
թուով նուազագոյն քան զՄարոնիք, բայց
և այնպէս երկուր առեն իրենց ազդեցու-
թեան տակ պահեցին Մարոնիները, ազ-
դեցութիւն մը որոյ դէմ Մարոնիք չկըը-
ցան ձայն վերցնել մինչև այն ատեն երբ
Տրիւզիներու գլխաւորներէն մի քանի
անձինք ընդունեցան զՔրիստոնէութիւն:
Այնուհետև Մարոնիք ջանացին իրենց
ազդեցութեան տակ առնել Տրիւզիները,
բայց ասոնք միշտ դէմ կը դնէին Մա-
րոնիներու ազդեցութեան: Երկու ազ-
գաց մէջ թշնամութիւնը հետզհետէ
ստատկացաւ: Այս դարուս մէջ այս թըշ-
նամութեան ստատկանալուն նպաստեցին
դաշակեցիք, որոնք կուղէին իրենց հա-
վանաւորութիւնը տարածել Մարոնիներ-
ու վրայ: Իսկ Բ. Դուռը վշտացաւ որ
Մարոնիք իրենց համար չափազանց ար-
ածութիւններ կը պահանջէին: Վերջա-
պէս 1860, մայիս 28 ին Տրիւզիք յար-
ձակեցան քանի մը Մարոնի գիւղերու
վրայ և այրեցին դանոնք: Հետևեալ օրը
Տրիւզիք պաշարեցին Հասպէյս քաղաքը:
Գաղաքին կառավարիչը խոտոցեալ պաշա-
պանել քաղաքին բնակիչներն եթէ ա-
նոնք յանձնէին իրենց զէնքերը, բայց
երբ զէնքերն յանձնուեցան, թոյլ տուաւ
Տրիւզիներուն տիրել այն քաղաքին, և
ընդհանուր կոտորած եղաւ հոն: Ամ-

բողջ ամիս մը այլ և այլ տեղեր Մարոնիք
կողոպտուեցան և սպաննուեցան: Յուլիս
9 ին և 10 ին Դամասկոսի մէջ իբր 4000
քրիստոնէայիներ սպաննուեցան և անոնց
տուներն այրեցան: Այս արհաւիրանաց
ատեն Դամասկոսի կուսակալը պահապան
զօրօք մնաց իւր ապարանքը, և եթէ
Ալէքերիացի աքսորեալ ցեղապետը, Ապ-
տիւլ Գատիք, և քանի մը երևելի մահ-
մէտակոնք չպաշտպանէին Քրիստոնէայ-
նեան, կոտորածն աւելի ահաւոր պիտի
ըլլար: Երբ այս կոտորածին լուրը հա-
ռաւ Եւրոպա, Նաթուէոն կայսրն առա-
ջարկեց մեծ տէրութեանց 12,000 հօգիւ
բաղկացեալ եւրոպական բանակ մը շըր-
կել ի Սուրիա անդորրութիւն վերահաս-
տատելու համար: Այս առաջարկութիւնն
անմիջապէս ընդունուեցաւ, և օգոստոս
ամսոյ մէջ 6000 դաշակեցիք զօրք շըր-
կուեցան ի Սուրիա: Սակայն դաշակե-
ցան զօրաց Սուրիա հասնելէն առաջ
թուրքիոյ արտաքին գործոց պաշտօնեայն
Ֆուադ փաշա Կ. Պօլսէն Սուրիա շըրկ-
ւած էր հզօր զօրութեամբ: Ֆուադ փա-
շա յօւլիոյ վերջերը Պէրուզի մէջ շատ
Տրիւզիներ կոխել և հրացանի բռնել տը-
ւաւ: Ֆուադ փաշա Պէրուզէն Դամաս-
կոս գնաց, և օգոստ. ամսոյ առաջին
կէսին Դամասկոսի մէջ մահուամբ պատ-
ժեց 167 անձինք որ մահանայից էին կո-
տորածոց, և ասոնց մէջ էր Դամասկոսի
կուսակալը: Քանի մը հարիւր անձինք
ևս բանաւորութեան դատապարտուե-

ցան: Յետոյ Բ. Դուռը մեծ տէրութեանց
հետ համաձայնելով Լիբանանի գաւառ-
ներն, որ 140,000 Մարոնի և 70,000 Տը-
րիւզի բնակիչ ունի, տուաւ ինքնօրէն
վարչութիւն մը ընդ իշխանութեամբ քը-
րիստոնէայ կառավարչի մը, որ կը կոր-
դուի հինգ տարուան համար հաւանու-
թեամբ մեծ տէրութեանց: Այս կոր-
դարութեամբ անցեալ 22 տարիներու
մէջ Տրիւզիք և Մարոնիք բաղդատմամբ
նախարդ տարիներու աւելի հանդարտու-
թեամբ ապրեցան, և Լիբանանի, Պէ-
րուզի և Դամասկոսի գաւառները վա-
յելեցին խաղաղութիւն մը՝ որոյ նմանը
տեսած չէին շատ տարիներ:

Կը յուսացուի որ տէրութիւնը Լիբա-
նանի պատմութենէն դաս առնելով, ա-
մեն զգուշութիւն պիտի ընեն, որպէս զի
Բուսդէմ փաշայի յաջորդը կարգելու
ինդիքը նոր չփոթութեանց առիթ չըլլայ
Լիբանանի ժողովուրդը զօրաւոր, ուղիղ
և անաչառ կառավարութեան մը մասնա-
ւոր պէտք ունի: Եթէ այսպիսի կառա-
վարութիւն մ'ըլլայ, Տրիւզիք և Մարոնիք
բարեկամութեամբ կապին և կընթա-
նան յառաջդիմութեան շուղին մէջ:

— Վազըթ կըսէ թէ մօտեւր Պօլսոյ մէջ
դեսպանաժողով մը պիտի գումարի որ
Սերվիոյ, Բուսանիոյ, Յունաստանի, Պուլ-
շարիոյ և Արեւելեան-Բուսանիոյ առ Տաճ-
կաստան ունեցած պարագը դանձելու
համար միջոցներ պիտի խորհի:

Ամէլի ջանաց աւելի խորաուզիլ աղօթից մէջ դա-
նազան ձայները չը լսելու համար որոնք անձանթ լեզ-
ուաւ մը կը խօսէին. և սակայն նորա հեծեծանքնե-
րէն յայտնի էր թէ ինքը ամեն բաւ կը հասկնար:

Եւ արդարեւ բանտին մէջ ահաւոր բան մը պատտ-
հեր էր, այնպէս զի կարծէր որ ամեն մարդ տեսնելու
համար վազէր:

Երբ առաւօտեան ժամը իննին հայր Գուրթուա բան-
տը մտած էր դատապարտելոց ծանուցանելու համար
որ իրենց բողոքը մերժուած էր և պէտք է որ մահ-
ուան պատրաստուին, չորսը մէկէն յափից ցգլուխ զին-
եալ գտաւ:

Բանտապանը յանկարծակիի գալով սենեակը տար-
ուեցաւ, գուռը վրայէն գոցուեցաւ. յետոյ առանց
ինքզինքը պաշտպանել մատերերու վրան զի յանկար-
ծակիի եկած էր, երիտասարդները բանտիւներու արը-
ձակը ձեւքէն առին և բանտապանին մտած դրան դի-
մացի դուռը բանալով յետոյ գարձեալ գոցելով, բան-
տապանը իրենց ահող վար դրին և իրենք՝ քովի սեն-
եակը մտան ուր առջի իրիկուն վալէնսօլ, Ժաիւ և Բի-
պիէ ապառած էին որ Մօրկան և Ամէլի տեսակցութիւն
նին վերջացնեն:

Բանալիներէն մին միւս սենեկին երկրորդ դուռը
կը բանար. այս դուռը բանաւորկեց քակին վրայ կը
նայէր:

Բանաւորկեց քակը երեք դռնով գոցուած էր. ա-
ռոնց երեքն ալ տեսակ մը նեղ անցքի վրայ կը նայէին.
այս անցքն ալ գահերէցական տանի պահարդին սե-
նեկին վրայ կը նայէր:

Դուռը Ամէլիի ետեւէն գոցուեցաւ. նիգերը և բա-
նալիները ճանչեցին:

— Էհ սուրեմ, հարցուցին Վալէնսօլ, Ժաիւ և Բի-
պիէ ամենքը մէկէն:

— Ահաւորիկ, պատասխանեց Մօրկան գիշերուան
պարկը գրտոսդանին վրայ պարպելով:

Երեք երիտասարդները փայլուն տարճանակները և
սայրաօուր դաշոյները տեսնելով խնդութեան աղաղակ
բարձին:

Աղտտութենէն վերջը ասոնց փափաքած բանը այս
զէնքերն էին: Առոնցմով իրենց կենաց տէր ըլլալ կու-
ղէին և ուրիշներուն կենաց խաւտութենէն աղաւ:

Այս միջոցին բանտապանը Ամէլին մինչև փողոցին
դուռը կը տանէր:

Երբ հոն հասաւ, պահ մը վաբանեցաւ. յետոյ վեր-
ջապէս անօր թեւէն բռնելով:

— Օրիորդ աղ Մօնթրըվըլ, ըսաւ անոր, ներեցէք
ինձ ձեզ վիշտ պատճառելուս. սակայն անօգուտ է Փա-
րիզ երթալնիդ...

— Վասն զի բողոքը մերժուեցաւ, և գլխատու-
թիւնը վաղը պիտի կատարուի, այնպէս չէ՞, պատասխա-
նեց Ամէլի:

Բանտապանը դարմացմամբ ետ ետ քաշուեցաւ:

— Արդէն գիտէի բարեկամ, շարունակեց Ա-
մէլի:

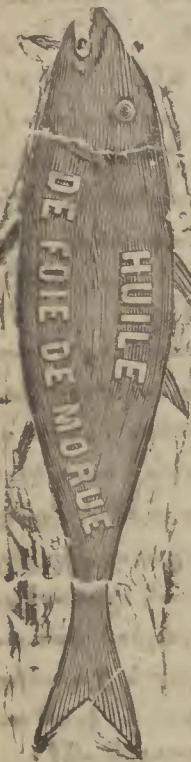
Յետոյ իւր սենեկապան կնոջը դառնալով:

— Ձիս մինչև մօտակայ եկեղեցին տար, Շարլօթ,
ըսաւ նա, վաղը երբ ամեն բան վերջանայ, պիտի դառ-
նիս առնելու:

ԴԵՂԱՐԱՆ Տ. ԱՆՆԱԶԱՐՅԱՆ

ԵՆԵՆԻ ԶԱՄԻ ԲՕՍԹԱՆԻՆԻՆԻՍԻՍԻՍ
ԹԻԻ 12

ԶԿԱՆ ԻՆՂԻ
ՏԵՓՕ

ԶԿԱՆ ԻՆՂԻ
ՏԵՓՕ

Այս անգամ Եւրոպայի
գործարաններէն ամենէն
ընտիր եւ թարմ դեղեր յա-
ճախորդաց կը ծախուին ա-
ժան գնով: Նոյնպէս դե-
ղարանէս մեծ խնամով
պատրաստուած «ԷՍԷՔՍԻՐ»
տը Բէքսին» անուն օգտա-
ւէտ դեղը կը գտնուի: Այս
դեղը թէ. ստամոքսի հի-
ւանդութեան կամ դժուա-
րամարտութեան, եւ թէ յղի
կանանց սիրտ խանութեան
եւ այլն տեղադրութեանց հա-
մար յոյժ դժուար եւ կաղ-
դուրիչ բաղադրութիւն մէ-
նորուն գործածութեան կեր-
պը դեղարանէս կը տրուի:
Նաեւ ամեն տեսակ օգտա-
ւէտ հանքային թարմ ջու-
րեր ալ բերել տուած ենք:
Մասնաւորապէս Նոր-
վէկիոյ ձկան իւղի ամենէն
ընտիր տեսակէն, թէ օխա-
յով եւ թէ շիշերով խիստ
աժան գնով կը ծախուին:
Դեղարանին մէջ Տոք-
թէօր Այվադեան էֆ. ա-
մեն օր ժամը 7էն մինչեւ
10 գտնուելով, իրեն դի-
մող հիւանդները, նաեւ տը-
ղայոց հիւանդութիւնները
պիտի դարմանէ: Նոյնպէս Այվադեան էֆ.
մի միայն ուրբաթ օրերը ժամը 7էն մինչեւ
10 իրեն դիմող հիւանդները ձրի պիտի
դարմանէ, եւ նոյն օրը դեղարանէս խիստ
կարօտեալ աղքատաց դեղերը ձրի պիտի
տրուին:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԴԵՂԱՐԱՆ Պ. ԵՒ Հ.
ՅԵՐԵՐԵՅԱՆ ԵՎ ՅԱՐՈՒՅ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ դեղավաճառու-
թեան եւ դեղագործութեան զբաղելով հաս-
տակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն
եկած ջանքը խնայած չլլալին յայտնի է մեր
պատճառածան յաճախորդաց եւ բոլոր հասարա-
կութեան: Այս անգամ ալ, մեր յարգոյ յա-
ճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար դե-
ղարան մը բանալու փափաքելով, շատ տարի-
ներէ ի վեր ամենուն ծանօթ եղող մեր Պօլսոյ
Եկնի-Ճամբի թիւ 26 մթերանոցէն զատ նոյնպէս
Կ. Պօլսոյ Կամուրջին դիմացը 77 թիւ «Պ. եւ Հ.
Քիւրկեան» եղբ. անուամբ դեղարան եւ մը-
թերանոց (տէքսթիլ) մ'ալ բացած ենք, ուր
Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ քիմիական
բաղադրութիւններն ու զանազան դեղերը,
մեծ խնամով շինուած, եւ ամենէն ընտիր տե-
սակները կը գտնուին եւ աժան գնով կը ծախ-
ուին: Ասոնցմէ զատ, ամեն առէն՝ գործած-
ուած զանազան տեսակ գինի, աղիւն ձկան իւղ
քօնեալ եւ ուրիշ ըմպելիք միշտ կը գտնուի,
ինչպէս նաեւ ամեն տեսակ գործիքներ:
Եկած դեղագիրք իսկոյն թարմ դեղերով,
աժան գնով եւ մեծ խնամով կը պատրաս-
տուին: Ասոնցմէ զատ, դեղարանին վեր-
նայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ ու-
րոշուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար
բժիշկի հետ խորհրդակցել ուզող անձինք, մեր
դեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը
տեսնեն:

Դարձեալ հռչակաւոր բժիշկ Մեծ. Տօթք.
Արապեանն ալ որ իւր ճարտարութեամբ շատ
տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ եղած է,
երկուշաբթի, հինգշաբթի եւ չաբաթ օրերը
ժամը 6—8 մեր դեղարանը պիտի գտնուի:

Գ. Ա. Մ. Ե. Լ. Ի. Ա.

(ՆԱԽԿԻՆ ԿԼՈՒԱՌ)

409 - Կալաթա Սանտրոգճըլար փողոց - 409

Երբեմն Գօնթի Շահինի եւ յետոյ «Կլուառ»
անուամբ մեր վարչութեան ներքեւ գտնուած
ծխախոտի գործարանն, այս անգամ կառա-
վարական պաշտօնական ազդարարութեամբ
իւր անունն «Գամակիա» փոխելով, ըստ նախ-
նոյն ամեն ջան եւ զոհողութիւն չպիտի լը-
նայուի մեր կողմէն աւելի եւս ընդհանրու-
թեան գոհունակութեան արժանանալու, եւ
նորա ճաշակը իրովն գոհացնելու համար, հե-
տեւաբար կը հրաւիրեմք մեր արգոյ յաճա-
խորդներն, որ փութեան պատուել նոյն գոր-
ծարանն, եւ նորա արտադրութեան ազնիւ եւ
ընտիր ծխախոտներէ բաղադրեալ լինելն փոր-
ձով հաստատեն:

Մասնաւոր խնամով նոր ձեռք բերուած
Եկնիճէի հատընտիր բերքերուն շնորհիւ յա-
ճախորդը կարող են գտնել մեր քով այնպիսի
անխառն եւ զուտ հոտաւէտ ծխախոտ եւ
գլանիկներ, որոնց գերազանցութեան չեն կա-
րող հաւատարիլ եւ բողբոջութեան մտնել
տրիշ ու եւէ՛ ծխախոտի արտադրութիւնը:
Թէ Կ. Պօլսէն տրուած եւ թէ գաւառներէն
ղրկուած յանձնարարութիւնը ամենայն ճշդու-
թեամբ եւ փութեանակի կը կատարուին, ինչ
քանակութեամբ որ ըլլան որոշուած հրաման-
ներն:

Օտար երկիրներէ եկած յանձնարարութիւնը
ըստ մաքսային օրինաց պանտրօլի առերքէ ա-
զատ են:

Մթերանոց, Կալաթա Սանտրոգճըլար փողոց
թիւ 409:

Մասնաճիւղ, Կ. Պօլսոյ «Պալաթ» բաղար
թիւ 165:

ՏԵՄԻՐԳԱՓՈՒԼԵԱՆ ԵՂԱՐԱՐ

ՏԵՐ-ԻՄԱՐԱԳԻՐ

Պ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Բիզա փառա խաւք թիւ 14

Մօտակայ եկեղեցին շատ հեռի չէր, Սենթ-Քլէրի
եկեղեցին էր:

Դրեթէ երեք ամսէ ի վեր առաջին հիւսիստօին
հրամանաւ այս եկեղեցին ժողովրդեան բացուած
էր:

Եւ որովհետեւ կէս գիշերը մօտ էր, եկեղեցին դե-
ռած էր. առկայն Շարլօթ լուսաբարին տեղը գիտէր եւ
գնաց դանիկա արթնցուց:

Ամէլի տքի վրայ, պատին կըթնած եւ քորի նման
անշարժ կանգնած էր:

Կէս ժամ վերջը լուսաբարը եկաւ:

Այս միջոցին Ամէլի բան մը տեսած էր որ իրեն ա-
հաւոր կերէր:

Երեք հոգի սեւեր հագուած սայլ մը կը տանէին
որոյ լուսնի լուսով կարմիր ներկուած ըլլալը տե-
սաւ:

Այս բոլոր խել մը տեղը բաներ ունէր. քանի մը
տախտակի կտորներ եւ տանդուխներ մի եւ նոյն գունով
ներկուած. սայլը Մօնթրըվրի Խոսիքն դէպի գլխատու-
թեան տեղին կերթար:

Ամէլի սայլին ինչ ըլլալը գուշակեց. ծուներ դրաւ եւ
աղաղակ բարձաւ:

Ասոր վրայ սեւադեղեւոտ մարդիկ ետ դարձան. իրենց
այնպէս եկաւ թէ գերեզմանէն մին իւր բոյնէն դուրս
ելած եւ ծուներ դրած է:

Սեւադեղեւոտ մարդոց մեծը դէպի Ամէլի յառաջանալ
ուղաւ:

— Մի՛ մօտենաք ինձի, աղաղակեց Ամէլի, մի՛ մօ-
տենաք ինձի:

Մարդը կամացուկ մը ետ դարձաւ եւ համբան շա-
րունակեց:

Սայլը Բանտերու փողոցին մէկ անկիւնը աներե-
ւօյթ եղաւ. առկայն անիւներուն ձայնը քաղաքատակին եւ
Ամէլիի օրտին մէջ երկար տեսն հնչեց:

Երբ լուսաբարը եւ Շարլօթ վերադարձան, երիտա-
սարդ աղջիկը ի ծունր գտան:

Լուսաբարը կէս գիշերուն եկեղեցի բանալու հա-
մար բաւական գոհաբարութիւն ցոյց տուաւ, առկայն
ոսկի մը եւ օրիորդ. որ Մօնթրըվրի անունը եկեղեցին
բանալ տուին:

Երկրորդ օսկի մը վերջիկ մատուա մը լուսաւորել
տուաւ:

Այս մատուաին մէջ Ամէլի առաջին անգամ հաղոր-
դութիւն տաւ:

Առաւօտեան ժամը երեքին միջոցները Ամէլի տե-
սաւ. որ պատուհանը լուսաւորուած էր: Այս պատու-
հանը դիպուածով տրեւելք կը բացուէր, այնպէս որ
արեգական առաջին ճառագայթը ուղղակի երիտա-
սարդ աղջկան եկաւ, իբրեւ պատգամաբեր յԱստու-
ծոյ:

Տակաւ. առ տակաւ քաղաքն ամբողջ արթնցաւ, Ա-
մէլի դիտեց որ քաղաքը օովորականէն տակի աղմկա-
յոյլ էր. եկեղեցւոյ կամարներն անգամ օտրոնցան ձի-
աւորաց գնդի մը օտքին ձայնէն, գունդը դէպի բան-
տին կողմը կերթար:

Ժամը ինչը հասած երիտասարդ աղջիկը մեծ յուզ-
մունք մը լսեց, եւ իրեն այնպէս թուեցաւ թէ ամեն
մարդ մի եւ նոյն կողմը կը վազէր: